

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ 11 ” 09 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОДФП.12 МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Київ – 2018 рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОДФП.12 МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Київ – 2018 рік

Методика виховання в початковій школі: роб. навч. прогр. [для студ. спеціальність 013 Початкова освіта] / уклад. І.Г. Сухопара. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. – 15 с.

Розробник:

Сухопара Ірина Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

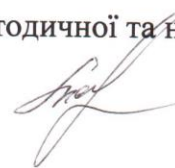
Протокол № 6 від 10 січня 2018 року

Завідувач кафедри початкової освіти

Г.Л. Бондаренко

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

М. А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018 рік

© Педагогічний інститут, 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>01 Освіта</i>	Нормативна	
	Спеціальність <i>013 Початкова освіта</i>		
Модулів – 4	<p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2</p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	
		Семестр: 4-й	
		Лекції	
		8 год.	4 год.
		Семінарські	
		4 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		28 год.	28 год.
		Модульний контроль:	
		4 год.	
		Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр : 5-й	
		Лекції	
		2 год.	4 год.
		Семінарські	
			4 год.
	Практичні		
	12 год.		
	Самостійна робота		
	14 год.	10 год.	
	Модульний контроль:		
	2 год.		
	Семестровий контроль:		
	30 год.		
	Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів теоретичних знань і практичних умінь для здійснення виховної діяльності в початковій школі; розвиток професійної компетентності.

Завдання вивчення дисципліни:

- визначити принципи, закономірності, особливості виховання дітей молодшого шкільного віку на засадах гуманної педагогіки, а також сприяти здобуттю знань, виробленню вмінь і навичок для успішної виховної діяльності;
- ознайомити з особливостями змісту виховання в сучасній школі, основними напрямками виховання молодших школярів;
- сформуванати розуміння сутності методів, прийомів, форм організації виховного процесу в початковій школі;
- встановити закономірності та принципи формування учнівського колективу, способи створення виховного середовища в початковій школі;
- сформуванати розуміння основ організації взаємодії вчителя з батьками молодших школярів, сприяти виробленню вмінь співпраці з батьками учнів початкової школи;
- сприяти особистісно-професійному становленню майбутнього вчителя початкової школи.

Навчальна дисципліна «Методика виховання в початковій школі» спрямована на формування у студентів таких компетентностей.

Загальні компетентності:

- **соціальна** – вміння студента працювати у парах, групах, команді, виконувати різні ролі та функції в колективі;
- **інформаційна** – здатність майбутнього педагога працювати з різними видами джерел педагогічної літератури, критично ставитися до отриманої інформації, застосовувати у практичній виховній діяльності;
- **комунікативна** – здатність ефективно спілкуватися з учнями, батьками, колегами під час виховного процесу, висловлювати думку зрозуміло для учнів, батьків, колег;
- **самоосвітня** – вміння розробляти програму самовдосконалення з виховної діяльності, добирати ефективні методи і прийоми самовиховання.

Професійні компетентності (педагогічні):

- **освітня** – володіти базовими знаннями теорії та методики виховання, вміння застосовувати їх у власній педагогічній діяльності;
- **психологічна** – здатність проектувати та здійснювати виховний процес із врахуванням вікових, психічних, індивідуальних особливостей молодших школярів;
- **діагностична** – вміння визначати рівень вихованості школярів, конструювати виховний процес на основі даних про дитину, аналізувати та передбачати поведінку учнів;
- **рефлексивна** – вміння критично оцінювати власну виховну діяльність, аналізувати, робити висновки, приймати рішення.

Фахові компетентності:

- **здоров'язбережувальна** – особистісне ціннісне ставлення майбутнього

вчителя до власного здоров'я і та створення психологічного мікроклімату для успішного навчання і виховання учнів початкової школи;

– **методична** – знання закономірностей, принципів, методів, форм організації виховного процесу у початковій школі, володіння сучасними виховними технологіями, вибір оптимальних для досягнення поставленої мети;

– **практично-творча** – здатність обирати доцільні методи та форми виховного процесу, розробляти різноманітні виховні заходи, виявляючи оригінальність, креативність.

У процесі вивчення навчальної дисципліни передбачаються такі програмні **результати навчання:**

– здатність продемонструвати знання та розуміння закономірностей, принципів, змісту, методів та форм організації виховного процесу у початковій школі;

– вміння проводити діагностування рівня вихованості молодших школярів;

– вміння розробляти виховні заходи на основі знань методики їх проведення, вікових особливостей молодших школярів;

– вміння ефективно встановлювати взаємодію та спілкуватися з учнями, батьками, колегами на основі поваги, розуміння, толерантності;

– здатність організовувати виховний процес в початковій школі, впроваджувати сучасні виховні технології;

– аргументувати свої погляди на виховання молодших школярів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 1. Особливості виховного процесу в початковій школі

Виховний процес як цілеспрямований процес взаємодії педагогів і учнів. Сутність і мета виховного процесу в початковій школі. Особливості виховного процесу в гуманній педагогіці. Особливості психічного розвитку молодших школярів та їх врахування у виховному процесі. Особливості організації виховного процесу в початковій школі. Результативність виховного процесу в початковій школі. Критерії та показники вихованості молодших школярів.

Особистісно-орієнтоване виховання в початковій школі, його мета, завдання, принципи.

Основні поняття теми: виховний процес, мета і сутність, структура, результативність, особливості виховного процесу в початковій школі, особистісно-орієнтоване виховання.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-джерела: 2, 3, 4.

Тема 2. Основні напрями виховання молодших школярів

Особливості змісту виховання в сучасній школі. Основні напрями виховання молодших школярів, їх характеристика. Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави, яке виявляється у патріотизмі, правосвідомості, політичній культурі та культурі міжетнічних відносин. Ціннісне ставлення до людей. Ціннісне ставлення до природи. Ціннісне ставлення до мистецтва. Ціннісне ставлення до праці. Ціннісне ставлення до себе.

Особливості формування ціннісного ставлення у дітей молодшого шкільного віку.

Основні поняття теми: зміст виховання, основні напрями виховання, ціннісне ставлення до суспільства, людей та себе, природи, мистецтва, праці.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5.

Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4.

Змістовий модуль 2.

МЕТОДИ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Тема 3. Методи виховання молодших школярів

Методи впливу на свідомість та почуття молодших школярів. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки молодших школярів. Методи стимулювання поведінки молодших школярів. Основні прийоми заохочення та покарання в початковій школі. Особливості організації та проведення змагання в початковій школі. Методи контролю за ефективністю виховання молодших школярів.

Особливості застосування методів виховання учнів початкової школи.

Основні поняття теми: методи впливу на свідомість та почуття, організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки, стимулювання, контролю.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-джерела: 2, 3, 5.

Тема 4. Форми організації виховного процесу в початковій школі

Поняття про форми організації виховання, їх класифікація. Масові та групові виховні заходи як спосіб організації виховного процесу, їх структура. Особливості підготовки та проведення масових та групових виховних заходів у початковій школі. Основні напрями індивідуальної виховної роботи.

Умови оптимального вибору форм і методів виховання молодших школярів.

Основні поняття теми: форми організації виховного процесу, виховна година, свята, конкурси, вікторини, ігри, змагання.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Інтернет-джерела: 2,3,5.

Змістовий модуль 3. ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ-КЛАСОВОДА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 5 . Виховна робота класного керівника (вчителя-класовода)

Завдання, функції, права та обов'язки класного керівника. Планування роботи класовода. Індивідуальний план роботи класовода, його мета, завдання, структура в початковій школі. Організація та проведення виховної години в початковій школі.

Основні характеристики дитячого колективу учнів початкової школи. Форми організації дитячого колективу молодших школярів. Види ігор для дітей молодшого шкільного віку. Організація та проведення ігор з молодшими школярами в позакласній діяльності вчителя.

Аналіз діяльності класовода в початковій школі.

Основні поняття теми: класовод, індивідуальний план класовода, колектив, виховна година, гра.

Рекомендована література:

Основна: 1,2,3,4,5.

Додаткова: 2,3,4,5,6.

Інтернет-джерела: 2,3,5.

Тема 6. Взаємодія вчителя з батьками у вихованні молодших школярів.

Педагогічна культура батьків, її основні компоненти та ознаки. Методика формування педагогічної культури батьків учнів початкової школи. Особливості підготовки та проведення батьківських зборів у початковій школі.

Напрями спільної діяльності школи та сім'ї у вихованні школярів. Масові, групові та індивідуальні форми взаємодії школи та сім'ї у вихованні молодших школярів.

Основні поняття теми: педагогічна культура батьків, її основні компоненти та ознаки, батьківські збори.

Рекомендована література:

Основна: 1,2,3,4,5.

Додаткова: 1,3,4,5,6.

Інтернет-джерела: 2,3,5.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
		у тому числі						у тому числі				
		л.	сем.	пр.	с.р.	МКР		л.	сем.	пр.	с.р.	МКР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Особливості виховного процесу в початковій школі												
Тема 1. Особливості виховного процесу в початковій школі		2	2	2	6			2				
Тема 2. Основні напрями виховання молодших школярів		2		6	8				2			
Модульний контроль	2					2	2					
Разом	30	4	2	8	14	2	30	2	2			
Змістовий модуль II. Методи виховання учнів початкової школи												
Тема 3. Методи виховання молодших школярів		4	2		6			2				
Тема 4. Форми організації виховного процесу в початковій школі				8	8			2	2			
Модульний контроль	2					2	2					
Разом	30	4	2	8	14	2	30	4	2			
Змістовий модуль III. Виховна діяльність вчителя-класовода в початковій школі												
Тема 5. Виховна робота класного керівника в початковій школі		2		6	6				2			
Тема 6. Взаємодія вчителя з батьками у вихованні молодших школярів				6	8			2	2			
Модульний контроль	2					2	2					
Разом	30	2		12	14	2	30	2	4			
Семестровий контроль	30						30					
Усього годин	120	10	4	28	42	6	120	8	8			

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Принципи і закономірності виховного процесу в Україні.	2
2.	Методи стимулювання у вихованні молодших школярів.	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасний молодший школяр.	2
2.	Виховання ціннісного ставлення особистості до суспільства і держави	2
3.	Виховання ціннісного ставлення до себе та інших у молодших школярів	2
4.	Виховання ціннісного ставлення до праці, природи, прекрасного в учнів початкової школи	2
5.	Форми організації виховної роботи в початковій школі	2
6.	Методика проведення словесних форм організації виховної роботи в початковій школі	2
7.	Методика проведення практичних форм організації виховної роботи в початковій школі	2
8.	Методика проведення практичних форм організації виховної роботи в початковій школі	2
9.	Виховна година в початковій школі	2
10.	Організація дитячого колективу в початковій школі	2
11.	Організація та проведення ігор з молодшими школярами в позакласній діяльності вчителя	2
12.	Педагогічна культура батьків	2
13.	Організація і проведення батьківських зборів у початковій школі	2
14.	Форми співпраці вчителя і батьків у вихованні учнів початкової школи	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Особливості виховного процесу в початковій школі Скласти таблицю критеріїв, показників і рівнів вихованості молодших школярів	6	5
2.	Тема 2. Основні напрями виховання молодших школярів Ознайомитися з основними концепціями виховання дітей і молоді (2011-2016) і скласти таблицю основних напрямів виховання	8	5

3.	Тема 3. Методи виховання учнів початкової школи Скласти схему методів виховання молодших школярів (з зазначенням понять)	6	5
4.	Тема 4. Форми організації виховного процесу в початковій школі Розробити план-конспект, конкурсу (вікторини), ранкової зустрічі, свята для учнів початкової школи	8	5
5.	Тема 5. Виховна робота класного керівника в початковій школі Розробити план-конспект виховної години для учнів початкової школи	6	5
6.	Тема 6. Взаємодія вчителя з батьками у вихованні молодших школярів Розробити план-конспект батьківських зборів (традиційних і нетрадиційних) у початковій школі	8	5
	Разом	42 год.	30 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове

письмове тестування, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Мак. сума балів
Форми роботи	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
Лекції	1	1	2		1		5
Семінарські заняття	8		8				16
Практичні заняття	8	24		34	24	24	114
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	30
МКР	25		25		25		75
240:60=4 РК – 4							240

Рейтинговий показник успішності

Оцінка ECTS	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1– 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

11. Рекомендована література

Основна

1. Кондрашова Л. В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008. – 187 с.
2. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : пос. для вчителів і методистів початкового навчання / О. Я. Савченко. – 2-ге вид., доповн., переробл. – К. : Богданова А. М., 2009. – 225 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. пос. Видання 2-ге, виправлене, доповнене / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 560 с. (Альма-матер).
4. Червінська І. Б. Методика виховної роботи в початковій школі : теорія й практика. Навчально-методичний комплекс. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій [для студ. вищ. навч. закл.] / Інна Богданівна Червінська. – Івано-Франківськ : Вид-во Симфонія Форте, 2013. – 332 с.
5. Ярощук Л.Г. Методика виховної роботи: навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 320 с.

Додаткова:

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І.Д. Бех. – К. : Либідь, 2008. - 838, [1] с.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Землянская Е. Н. Теория и методика воспитания младших школьников : учебник и практикум для академического бакалавриата / Е. Н. Землянская. – М. : Издательство Юрайт, 2015. – 507 с. – Серия : Бакалавр. Академический курс.
4. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Матвієнко. – К. : Стилюс, 2006. – 543 с.
5. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с.
6. Щуркова Н. Е. Прикладная педагогика воспитания : учебное пособие / Н. Е. Щуркова. – СПб : Питер, 2005. – 263 с.

Інтернет-джерела:

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді [Електронний ресурс]: Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 641 від 16.06.2015 – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>, вільний. – Назва з екрана.
2. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]: Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 988-р від від 14 грудня 2016 р. – Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
3. Основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України. [Електронний ресурс]: Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України № 1243 від 31.10.2011 – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/, вільний. – Назва з екрана.
4. Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Указ Президента України №344/ 2913. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>, вільний. – Назва з екрана.
5. Поясик О. І. Методика виховної роботи : навчальний посібник / О.І. Поясик, В. В. Лаппо. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного уні верситету імені Василя Стефаника, 2011. – 202 с. <http://194.44.152.155/elib/local/sk767167.pdf>

Навчально-методична карта дисципліни «Методика виховання в початковій школі»

Разом: 120 год., лекції – 10 год., семінари – 4 год., практичні – 28 год., самостійна робота – 42 год., МК – 6 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль І			Змістовий модуль ІІ				Змістовий модуль ІІІ						
Назва модуля	Особливості виховного процесу в початковій школі			Методи виховання учнів початкової школи				Виховна діяльність вчителя-класовода в початковій школі						
Кількість балів за модуль	77 балів			79 балів				84 балів						
Теми	1	2		3	4			5	6					
Теми лекцій	Особливості виховного процесу в початковій школі			Методи виховання молодших школярів	Метод виховання молодших школярів			Організація колективу молодших школярів						
Теми семінарських занять	Принципи і закономірності виховання в Україні			Методи стимулювання у вихованні молодших школярів										
Теми практичних занять	Сучасний молодший школяр	Виховання ціннісного ставлення до суспільства і держави у молодших школярів	Виховання ціннісного ставлення до себе та інших людей у молодших школярів	Виховання ціннісного ставлення до прекрасного, праці, природи у молодших	Форми організації виховання в початковій школі	Методика проведення словесних форм організації в початковій школі	Методика проведення практичних форм організації в початковій школі	Методика проведення практичних форм організації в початковій школі	Виховна година в початковій школі	Організація дитячого колективу в початковій школі	Організація ігрової діяльності молодших школярів	Формування педагогічної культури батьків	Організація і проведення батьківських зборів у початковій школі	Форми співпраці вчителя і батьків у вихованні учнів початкової школи
Самостійна робота	10 балів			10 балів				10 балів						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)						
Підсумковий контроль	240 бали													

